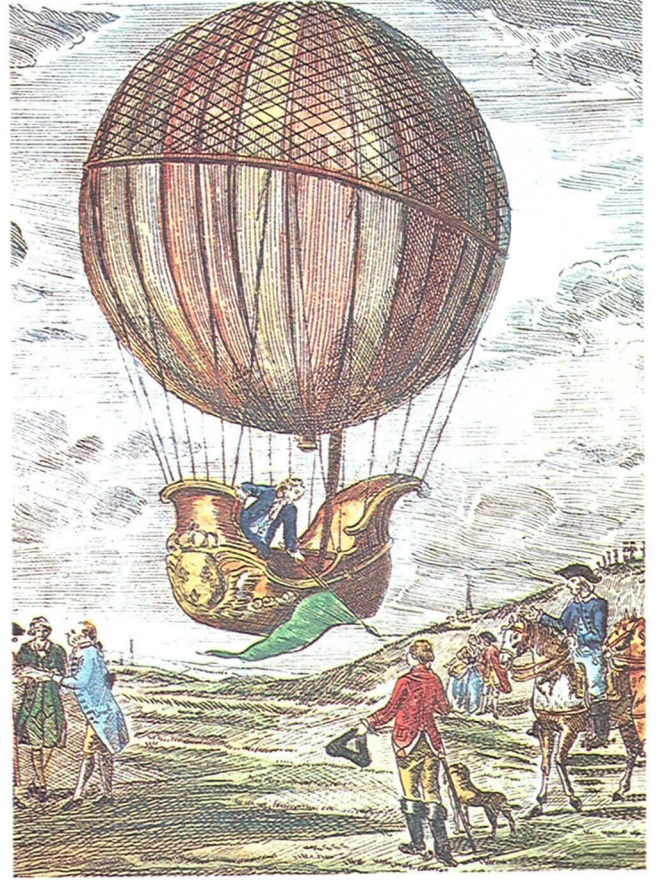
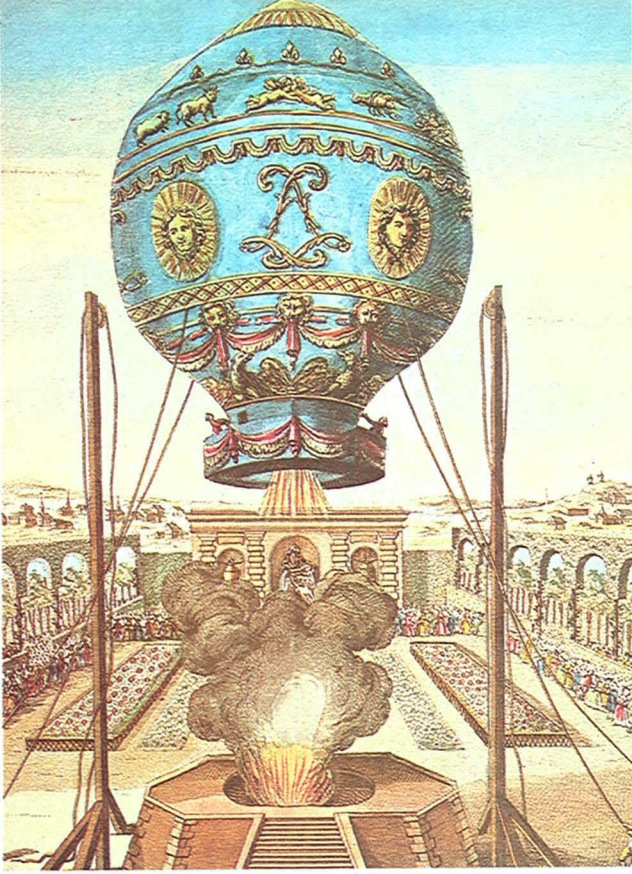

Kanatlanan Dünya

Havacılığın İlk Adımları

Acaba düşünde uçtuğunu gören hiç var mı? Birçoğunuz mutlaka düşünde uçtuğunu görmüştür. Uçmak insanların sık sık gördüğü düşlerden biridir. Çok değil yüzyılımızın başına değin uçmak insanlar için yalnızca bir düştü. Yalnızca kuşlar uçabilirdi, ya da masalarda büyülü süpürgelerine binmiş cadılar ...

İnsanın uçma özlemi aslında oldukça eskilere dayanır. Birçok masalda, söylencelerde uçabilen insanlar ya da uçan halılara binmiş masal kahramanlarına rastlarız. Söylencelerde karşımıza çıkan ilk uçan insan İkarus'tur. Söylenceye göre İkarus, büyük bir mimar ve heykeltıraş olan babasıyla birlikte hapse atılınca, baba Dedalus ikisinin de uçarak kaçmasına olanak veren kanatlar yapar. Bu kanatlar gövdelerine balmumuyla bağlıdır. Babasının öğütlerini dinlemeyerek güneşe çok yaklaşan İkarus'un kanatlarındaki balmumu erir ve İkarus denize düşer. İkarus söylencesi insanlığın ilk çağlardan beri uçmaya duyduğu özlemin bir yansımasıdır

yalnızca. İlkçağlardan başlayarak insanlar kuşların hareketini taklit ederek uçabileceklerini düşünmüşlerdi. Bu amaçla kollarına çevresine bez geçirilmiş ağaç kırımlardan kanatlar takarak kendilerini boşluğa bırakanlar çıkmış, ama umdukları başarıyı elde edememişlerdi. Uçmayla ilgili ilk bilimsel çalışmaları Avrupa'da Roger Bacon ve Leonardo Da Vinci gibi düşünürler başlattı. Osmanlı İmparatorluğu'nda ise padişah 4. Murat zamanında, Hezarfen Ahmet Çelebi'nin uçan ilk insan olduğu söylenir.

Bir cismin havaya yükselebilmesi için havadan daha hafif olması gerekir. Bu düşünceyi ve sıcak havanın soğuk havadan daha hafif olduğuna ilişkin buluşu ilk olarak uygulamaya koyanlar balonun mucidi Fransız Étienne ve Joseph Montgolfier kardeşler oldu. Montgolfier kardeşler ipekten yapılmış bir balonu sıcak havayla doldurdular, serbest bıraktıklarında balonun yükseldiğini gördüler. Yaptıkları birçok deneyden sonra 5 Haziran 1783'te ilk sıcak

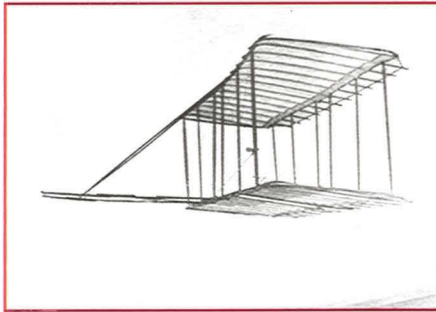
hava balonunu uçurmayı başardılar. Bu balon insanın uçtuğu ilk araçtı ve 2.5 km yol almıştı. Montgolfier kardeşler, aynı yılın 19 Eylül'ünde bir koyun, bir horoz ve bir ördek taşıyan daha büyük bir balonu havaya salarak deneyi yinelediler. Kasım 21'de ilk insanlı uçuş gerçekleşti.

Havadan daha ağır taşıtların öncülüğünü İngiliz havacısı George Cayley yaptı. Cayley tasarlayıp geliştirdiği planörleriyle havacılığa büyük katkılarda bulundu. 1792 yılında öldüğünde havanın direncini azaltabilecek birçok planör tasarımı yapmıştı.

Yine 1783'te Fransız bir fizikçi ve mucit J. A. C. Charles, balonlarda sıcak hava yerine o günlerde saf olarak yeni elde edilmiş olan hidrojenin kullanabileceğini ileri sürdü. Nicholas Robert adlı arkadaşının yardımıyla yaptığı hidrojenli balonuyla 1.5 km havalandı.

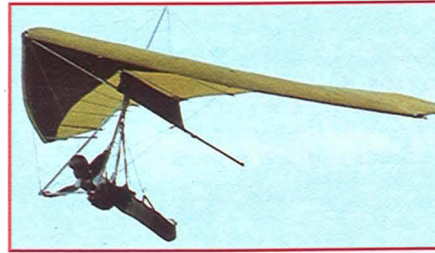
Balonlarda havadan daha hafif gazlar kullanılması havacılık için önemli bir adımdı. Yine de balonların rüzgârdan

etkilenmesi sorunu çözülememişti. Havada ilerlemek için bir iticiye gerek duyuluyordu. Bunun için yelken, çark vb gibi araçlar kullanıldı, ama yine de bir sonuç elde edilemedi. Sonunda balonun yapısında bir değişikliğe gidildi ve ona bazı ekler yapıldı. Artık balonlar top gibi yuvarlak değil, muz gibi uzundular, bununla birlikte itici güç düzenekleriyle de donatılmışlardı.

Havacılık tarihinin başarıyla uçan ilk uçağını ABD'li Orville ve Wilbur Wright kardeşler yaptı. Önceleri planörlerle yaptıkları çalışmaları sırasında ortaya çıkan sorunları inceleyen Wright kardeşler başarılı bir uçuşun temel sorununun denge olduğunu belirlediler. Bu sorunu çözmek için uçaklarına kendi geliştirdikleri ve "yalpa

kanatçığı" adını verdikleri bir kanatçık yerleştirdiler.

Bununla birlikte Wright

kardeşler uçağa yerleştirebilecekleri türden hafif bir benzin motorunun yapımı için çalıştılar.

Günümüzde bu yöntemler yalnızca sportif alanlarda ilgi çekiyor. Uçmak için bugün motorlu ve havadan çok çok ağır olan uçakları kullanıyoruz. Wright kardeşlerin bulduğu uçağın çok daha gelişmiş modelleri uçuyor göklerimizde, dilediğimiz yere uçarak kolayca ulaşabiliyoruz.

Uçmak artık bir düşün değil insanlar için; gündelik yaşamımızın bir parçası...